

VOL. 18. ÉV.

No. 20. szám

DETROIT, MICH.

DONGÓ

Chas. Fejky
161 20 dec. 15
508 W. 14th St.

Published and distributed under permit (No. 425), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Detroit, Mich. — By order of the President, A. S. Burlison, Postmaster General.

1920 október 15.

A TEMETKEZŐ LENGYELORSZÁG

Ezt a képet a "Maha" című lengyel lap közölte nemrégiben. A sokat vértett Lengyelország a saját koporsóját viszi vállán. Ez a kép a mi szegény szülőhazánkra is ráillik. Legyünk tehát azon, hogy temetési ének helyett a feltámadás himnusza zúgjon végig mielőbb az agyongázolt Európán.

VEGYES HIREK

Magyarországon a botozást ellenzők vezére egy Bottlik volt. Ugylátszik, hogy ott is akad még ember, aki a nagy felfordulásban se — botlik.

A cukor ára lement, a szénárak pedig emelkedtek. No, így legalább megvan a vigasztalásunk, hogy az olcsóbb cukor megédesíti a didergést.

Apponyi Albert — hír szerint — egyelőre visszavonult a politikai szereplés színpadáról. Végül is belátta, hogy igaza van a "sok lud"-ról szóló közmondásnak.

A lengyelek tudvalevőleg nem valami nagyon kedvelik a zsidókat s azért mégis a Slézinger példáját követték, vagyis nem hagyták magukat.

A politikai berkekben nagy a láрма. Sok mindenfélét ígérnek a jámbor polgárnak, aki mindig csak a választás után jön arra, hogy az egyik tizenkilenc, a másik egygyel kevesebb.

A Dongó hátralekösai tévednek, ha azt hiszik, hogy az öreg Dongó is holmi ir polgármester és a végtelenségig kibírja az éhezést.

A napokban egy Men O'War nevű amerikai versenyló 80 ezer dollárt keresett a gazdájának rövid két percig tartó futással. A magyar ujságos mindig ló-fut és egy egész életen át alig keres annyit. De hát miért nem született lónak?!

Az amerikai magyarok egy része nagyon is megfogadta egy jólismert nótáé szavait: "Vedd ki, vedd ki a szívemet s tégy egy követ oda."

Egyesíteni akarják a nagyobb amerikai magyar egyesületeket. Hát csakugyan történnek esodák a világon?!

A Habsburgok utját nagyon egyengetik egyesek Magyarországon. A deres mellé igazán már csak a Habsburgok kellenek még a magyarnak.

HONFITÁRS!

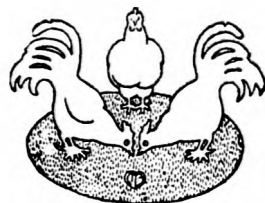
Csipjen meg a lódarázs, ha ellopod a más Dongóját.

POLITIKA

*A politikában
Benne vagyunk nagyon;
Jámbor polgár mostan
Üti egymást agyon.
Bár egyformán nyögünk
A nagy élet-igán:
Maga lovát védi
Minden egyes cigány.*

*Ütik a nagydobot,
Fűt és fát ígérnek
A szavakban hívő,
Jámbor földi népnek.
Nagyot dobban a szív
A polgár mellében;
Azt hiszi, a kanál
Most ő lett a lében.*

*Amikor vége van
A lármás cécónak:
Minden ígéretet
Szél szárnyára szórnak.
Azt kap a jó polgár
A sok ordításért,
Amit egykor Bugyi
Kapott tapasztásért.*

SZIVES TUDOMÁSUL

New Haven-en (Conn.) Tóth János ur volt szives elfogadni a Dongó képviselőt. Ajánljuk őt az ottani magyarság jóindulatába.

MAGYAROM!

Csak a deresen jusson eszedbe, hogy potyán olvastad a Dongót.

OKADATOLÁS

Füvesi: Miért lépett ki a vegetáriánusok klubjából?

Káposzta: Mert az elnök röp-pant nagy marha.

SZÁLLÓIGÉK

A NAGYVÁRADI egyházmegye gyulai kerületének volt egy jó humoru plébánosa abban a városban, melynek neve homlokegyenest ellentéte a háborúnak. Sok ártatlan csinyt és tréfát vitt végbe társával. Ilyen a következő is:

Sokáig volt kerületi jegyző s mint ilyen évenként beutazta az esperessel a kerületet, kit ily alkalommal tiszter is felültetett, úgy hogy az esperes végre így szólott hozzá:

— Na, tudod mit? Ezután ha igazat mondasz, sem hiszek neked.

Mire ő farizeusi szomorú arccal ezt felelé:

—Ne féljen semmit, kivált ma, attól, hogy mókázni fogok vele, mert tegnap reggel kaptam a gyászlevelet, hogy a jó Geyer bácsi, ki mindnyájunkat szeretett és mi is nagyon kedveltük őt, Gyulán halva fekszik; holnap délután lesz a temetése; nincs tehát most kedvem tréfálni.

Erre P—y esperes felkiáltott:

— De jó, hogy mondtad ezt, elmentek a temetésére.

— Ugy, ugy, biztatá a jegyző, képviselje az egész kerületet. Én is elmennék, de sok dolgom van otthon.

Behajtván délután jókor Gyulára az esperes, a Geyer háza előtt kellett elmennie, s uram fia! kit lát a boltajtóban ülve házi sipkában csibukozni? Hát bizony magát Geyer bácsit, kinek temetésére bepályázott!

Kocsiját megállítván, kérdé tőle:

— Hát maga nem halt meg?

— Eszemben sincs, felelé Geyer.

— Hiszen Tóni azt mondta, hogy tegnap reggel megütötte a guta

— Üsse bizony őtet, ne engemet! monda az öreg nyugalmazott pap, de hozzátette:

—No, de ha már temetésre jött, legyen szerencsém, és tartsuk meg a halotti toromat, s temessünk magunkba pár pohár jó bort a hazáért.

Nagyvárad környékén, ha valakit alaposan felültetnek, ezt mondják róla:

— Ezt is temetésre küldték.

Brassóba akart menni egy bihari tiszteletes. Rossz az ut s a felesége váltig azt javasolta hogy jobb lesz három lovat fogatni be, de nem engedi. Az asszony okosabb, hallgat s befogatja a harmadikat is. Elmegy a tiszteletes, vissza is jó a három lóval s első szava a feleségéhez:

— Látod feleség, hogy két lóval is meg lehet járni Brassót, s ok nélkül fárasztottam volna a harmadikat.

Azóta ugyancsak járja a mondás Biharban:

— Ez se látja a harmadik lovat, mint az egyszeri pap.

VIDÉKI KRÓNIKA

A finom keresztelő. — A gomba és a ködmönlé.

RACIN-en nagy keresztelő volt s az egyik bodi elhatározta, hogy alaposan bekosztol a ködmönléből. Hozzá is fogott ugyanarra, hogy a fogpiszkálót is gyufának nézte. Később eszébe jutott a bodinak, hogy ő dalolni is tud, fel is szállott a fecskéje anynyira, hogy a bodinak ki kellett mennie a konyhába, ahol elaludt a "szink" mellett. Hajnaltájban felébredt és jó reggelt köszönt a daloló gépnek s megkérdezte tőle, hogy hol van a szemüvege? Azt hitte ugyanis, hogy valamelyik bodi ül a széken. Azóta nem tanácsos a keresztelőt emlegetni a bodi előtt.

BEDFORDON gombázni ment a bodi munka után. Gombázás közben nagyon éhes lett és mikor hazakerült, nekidőlt a ködmönlének, majd pedig alaposan bepakolt a gombából. Ez a kettős gyönyörűség megártott a bodinak s olyan háborút esínált, hogy a házbeliek kiszaladtak az udvarra. Mikor kijózanodott, akkor jött rá, hogy a ködmönlé nem fér meg a gombával.

EAST CHICAGO-ban kimentek gyakorlatozni az egyenruhás földiek az erdőre. Jól is ment a gyakorlat, mert olyan alaposan megtöltötték a gyomrukat testi itallal, hogy legtöbbjüket a "szanitézék" vitték haza a gyakorló térről.

AKRONBAN nagy szóvitába eredt egy miszter a miszisszel. A miszter úgy vélekedett, hogy a misziszeknek nem kell semmiféle jog, mert "Amerikában ugyanis megverte az isten az embert az

asszonnyal." A miszisz ellenben erősködött, hogy ha joguk lesz a misziszeknek, akkor nem lesz több háboru. A miszter dühös lett és aszongya: mit értenek a misziszek a háboruhoz. Össze is ült az egyik komával a miszter és mivelhogy katonák voltak az ókontriban, hát sorra vették a tábornokokat és Mackensen-t is megtették magyarnak. Közbeszölt a miszisz, hogy Mackensen német tábornok volt és nem magyar. A miszter dühbe gurult és kijelentette, hogy Mackensen csakugyan nem magyar volt, hanem eseh. Így azután mégse volt igaza a miszisznek.

BEDFORDON bekaesintott a bodi és kivilágított állapotában keresni akart valamit a kufferjában. Csakhogy keresés közben megbicsaklott a lába és fejével beleesett a kufferbe úgy, hogy két miszisz rángatta ki a bodit lábánál fogva.

DAYTONBAN szüreti bált tartott a korhely egyesület. Az egyik előljárót rajtaesípték a szőlőlopáson és a esőszők elvitték a bíró elé, aki két dollár büntetést mért a szőlőtolvajra. Szörnyű dühbe gurult emiatt a bodi és úgy orron törülte a bírót, hogy az egy hét múlva is a szemén és az orrán viselte az ítélet nyomát. Panaszkodott is a bíró bodi, hogy ebben a felfordult világban még bírónak se jó lenni.

BEDFORDON pikniket akartak rendezni és gyűlést tartottak a piknik irányában. A tárgyalás alatt szót kért az egyik bodi és így adta le a véleményét: "Én csak amondó vagyok, hogy a pit-

nyikre vékonyabbra fuvassák a ködmönleves pohár fenekét." A gyűlésen jelen voltak többsége óriási lelkesedéssel pártolta az indítványt.

Péterfy Tamásért

A Dongó mult számában említettük, hogy Péterfy Tamás magyar író öt gyermekes családjával nagy nyomorban van Magyarországon. Az éhező székely család segítésére a következő adományok érkeztek a Dongóhoz:

Simon Ferencné (Vestaburg) gyűjtése \$9.50
Péterfy L. és családja (Columbus) \$2.00
Novák Ferenc (Detroit) \$1.00

Péterfy Lajos honfitársunk ugyancsak székely és ráadásul névrokona a nyomorgó írónak. Péterfy Lajos a székelyekhez szól a Dongóhoz írt levelében és azt mondja a költővel, hogy talán csak "nem fajult el még a székely vér?" Talán nem. De hát hol vannak a többi székelyek és magyarok?! Igaz ugyan, hogy kinek-kinek megvan a saját gondja-baja, de azért valamicske mégis csak juthatna egy éhező magyar írónak és családjának.

A beérkezett összeget azonnal utnak indítottuk a Dongó adományával együtt a nélkülöző Péterfy-családnak. Reméljük, hogy egypár magyarban megmozdul az a jó magyar szív és hozzájárul a segítéshez.

Simon Ferencné gyűjtéséhez hozzájárultak a következők \$1.— Jessick Mike, Simon Ferencné, Pircó Imre, 50—50 centtel Diminski Mihályné, Balog Lajosné, Horváthi Lajosné, Mezey Lajosné, Szopó Ferenc, Lefler János, Kopnicki András, Krajer Mike, Darnay András, Szabó Márton; 25—25 centtel Szabó János, Ficsóri Ferenc, Kántor András, Zgodova Mike; 55 centtel Pák Miklós.

Simon Ferencné cselekedete önmagát dicséri. Reméljük, hogy több ilyen derék magyar asszony is akad a Dongó olvasói között.

VIGASZ

Beteg: Meghalok, doktor ur?

Orvos: Dehogy, ön sokkal gyöngébb, semhogy kibírja a halálküszdelmeket.

MUFFOL MISKA főburdos szavalatai

NEMSOKÁRA itt van már a leksindé is, hát mondok készüljenek a misziszek, már amejjik miszisz meg meri mondani, hogy hány esztendő. Amejjik meg nem meri, hát csak maraggyon otthon, mer ott bátran szavalhat oszt mindég neki van igaza.

Eriébe meg a zegyik miszttert már egy párszor otthagya a miszisz oszt nemrégibe is ugy elment, hogy még a kapufélfának se szólt. No, mérges is lett a miszter oszt beatta a válást a miszisz ellen. Leszurt 75-öt tallért egy ügyvégynek, de eccer csak a miszisz irt neki, hogy vissamenne hozzá. Hát a miszter ugy megörült, hogy drót nélkül telefonált a miszisznek, hogy ő mén hozzá oszt el is ment raduvéba. Örömebe még a 75-öt tallért is otthagya az ügyvégynek.

Nyuvarkon meg a keresztelőbe igen elrekett a zegyik bodi oszt a miszisz igen kínálta nyers tojással. A miszternek nem teccett a hizelgés, de ködmönlevesnek tette magát oszt a miszisz hazavitte a bodival. Otthun aztán két pofont adott a miszter a bodinak oszt aszondi maj a harmadiknál megmondi, hogy mér atta neki a két pofot. De a bodi nem vót rá kíváncsi, oszt raduvéba elmuffolt.

Bedjordon az egyik kövesdi földinek vendége került Kendmorérül oszt ugy beszettek örömökbe a ködmönlehbül, hogy elalutak a poreson oszt mind a két földinek a kutya vót a borbéja.

Milvókiba meg némejjik miszisz igen szereti a rézindseket. A multkor is két miszisz ugy beszedett belüle, hogy mikor a miszterek hazamentek vacsorára, hát vacsora hejjett a misziszeket kellett felönteni. Aszondik a miszterek, hogy a gyárba is önteni kell egész nap, otthun meg öbertájba kell megint önteni. Hát ez nem igazság.

No, de nem szavazok már többet, mer a zegyik miszisz ráment, hogy a miszterre mindég elmén a pógári klubba, hát mennyek el oszt tanijjam ki őt a pógári biznicbül, merhogy ő is tudni akari. Hát mondok már csak megteszem a kedvét oszt kitanítom órajtosan, mer ez pógári kötelességem. Osz decól!

A KIVÁNCSI

Apa: Kis öcsikét hozott a gólya. Gyuri. Akarod látni?

Gyuri: Nem, én a gólyát akarom látni.

ÉRTESÍTÉS

Lorainban (O) Pataky György, Virginia és West Virginia államokban Bozó József urak voltak szivesek elvállalni a Dongó képviseletét.

A hátralékosokhoz

A Dongó mult számában megirtuk, hogy a nyomoruságba jutott Péterfy Tamás magyar írón és őt gyermekén segíteni akarunk. Megirtuk azt is, hogy október 15-ig a hozzánk küldött előfizetések tiz százalékát a Péterfy-család segítésére adjuk. Sajnálattal jeletjük, hogy a hátralékosok nem erőltették meg magukat. A határidőt tehát meghosszabbítjuk október 31-ig és reméljük, hogy minden érző szívü, becsületesen gondolkozó hátralékos beküldi előfizetését.

MEGNYUGTATÓ

A: Még eddig semmi hatását sem érzem a Kneipp-kurának.

B: Nem is jön az olyan hamar. Ismerem egy embert, ki csak fél év mulva halt meg a kura után.

MENTSÉG

Állatvédő: Hogy lehet olyan embertelen, hogy ezt a szegény párat olyan veszett gyorsan hajtja hegynek fölfelé?

Kocsis: Tudja is az, hogy merre mén! ... Hiszen vak!

CLEVELANDI MAGYAROK!

Aki ebben a bolond száraz világban nagyon megszomjazik, keresse föl

TÓTH DÁNIELT

a Cumberland és East 93-ik utca sarkán.

Aki hozzá benéz, az nem nyeli a nyálát, mint az éhtyuk.

ROTH BANKHÁZAI

ERŐS NYINTA SZINLA

**PÉNZKÜLDÉS HAJÓJEGYEK
KÖZJEGYZŐI IRODA
HAZAI JOGI ÜGYEK**

PITTSBURGH STATE BANK

401.403 Jerome St. McKeesport, Pa.
Pittsburgh State Bank
506 Grant St., 507 5th Ave.
Pittsburgh, Pa.

Az amerikai magyar egyesületek egyesítése

NAGYFONTOSSÁGU ügyben tartott gyűlést szeptember hó 20 és 21-ik napján az a bizottság, melyet e célból a négy legnagyobb magyar egyesület, névszerint: az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség, a Bridgeporti Rákóczi Egylet, a Verhovay Segély Egylet és az Amerikai Magyar Református Egyesület küldött ki. Az értekezlet Bridgeporton az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség irodájában folyt le, s azon a következők kiküldöttek vettek részt: az Amerikai Magyar Segélyező Szövetkezet részéről Fellegi Emil és Valkó János; a Bridgeporti Rákóczi Egylet részéről Boday István és Troll Vince; a Verhovay Segélyegylet részéről Daragó József, Gábor István és Bruger Géza; az Amerikai Magyar Református Egyesület részéről dr. Nánássy Lajos és Gyöngyössi Gyula.

Az értekezlet gyűlését Bandré György nyitotta meg, aminek folyamán elnöknek Boday István, jegyzőnek dr. Nánássy Lajos és előadónak Fellegi Emil választott meg.

Értekezlet történelmi visszapillantást vett a magyar egyesületek multjára. Beigazolást nyert az a tény, hogy a magyar egyesületek és egyletek alapját három évtizeddel ezelőtt becsületes, jóakaratu emberek rakták le a jótékonyág gyakorlása végett, főleg hazafias érzületől és fajszeretettől vezéreltetve. Hivatásuknak meg is feleltek, kötelességüket becsületesen teljesítették, de az életbiztosítás terén sem tájékozottsággal, sem gyakorlattal nem bírtak. E fogyatkozson későbbben a korszerinti fizetés behozatalával próbáltak segíteni, de a munka nem volt tökéletes, mert a korszerinti fizetést helyesen kell alkalmazni s az különben is egyik kis töredéke az életbiztosítás bonyolult tudományának. Mivel egyfelől a tagok magas létszáma, másfelől a kezelési költségek lejjebb szállítása lényegesen hozzájárul ahhoz, hogy a minden tagot megillető halálórási összeg kétszeresen biztosítottassék, bizottság szükségesnek és ajánlatosnak véli a magyar egyesületek egyesítését, mert így a tagok

létszáma tetemesen emelkedik, az ügykezelési költségek pedig négyszeres mértékben fognak csökkenni. Így biztos alapokra építve, az egyesületek között a versengést teljesen kizárva felépülhet azon alkotmány, ami a tagoknak járó kötelezettséget minden időben képes lesz teljesíteni, magához vonja mindenkori ifjuságunkat és ma még ki nem számítható gyorsasággal előbbre viszi a magyarság közügyét és érdekeinek biztosítását. Bizottság abban állapodott meg, hogy minden testület tartozik összes vagyonát átadni az egyesítendő közös Egyesületnek; még pedig a méltányosság elvét szem előtt tartva a titkárok által készített jelentések alapján egy illetékes szakértő állapítja meg minden testület fizetési képességét, 1—1 tagra eső vagyonát s a legmegfelelőbb kimutatással rendelkező egyesület kvótája fog figyelembe vétetni, s ennek alapján tartoznak a többi testületek is a közvagyonhoz hozzájárulni. A szakértő állapítja meg a tagok létszáma és kora arányához képest a tagok által fizetendő havi díjak összegét is 1000 dolláros biztosítás alapján. Természetesen az, aki ma több testületnek tagja, annyi 1000 dolláros biztosítást kap, ahány egyesülethez tartozott. Gondoskodni fog az Egyesület a gyermekbiztosító osztályokról is és e tekintetben is a szakértő véleményét kéri ki.

Az ekként egyesítendő szervezet neve **MAGYAR SEGÉLYZŐ EGYESÜLET** lesz, angolul — **HUNGARIAN AID ASSOCIATION**. — Központ gyanánt Bridgeport, Cleveland és New York ajánlatik; e tekintetben a tagság szavazata dönt.

Bizottság négytagú sajtó-bizottságot küldött ki, ami Daragó József, dr. Nánássy Lajos, Valkó János és Vasas József bizottsági tagokból áll. A sajtó-bizottság kötelessége lesz, hogy az egyesítés eszméjét propagáló cikkekről gondoskodjanak, s a lapok útján készítsék a közvéleményt az egyesülés elfogadásához. Bizottság bizalommal és tisztelettel kéri a magyar sajtót, hogy az e tárgyban beküldendő cikkeknek helyet adni szíveskedjék, hogy a bizottság és a sajtó közös munkája által elérhető legyen a tervbe vett nagy cél. Az egyesítés további intézése a végleges szervezkedésig a mostani bizottság kezében marad, s minden e tárgyban irandó írásbeli megkeresés a Valkó János címére care Hungarian Aid Association of America, 1412 State St., Bridgeport, Conn. küldendő.

A tervbe vett Magyar Segélyező Egyesület alapító tagjait a négy nagy egylet tagjai képezik, de bizottság nyitva hagyja a kaput minden más egyesület és egylet előtt, ha tudniillik az alapszabályban foglalt feltételeknek magukat mindenben alávetik.

A betegsegélyzést a központ útján véli elintézendőnek a bizottság. Mindenki havi 1 dollárt fizet a központi pénztárba, s ennek fejében heti 12 dollár betegsegélyt kap. S mindenki annyi 12 dolláros heti betegsegélyt kap, ahány havi 1 dollárt befizet.

A MAGYAR ÉS A NÉMET

FEKETE nevezetű címzetes kanonok-plebánosa volt egykor az alföld egyik nagy kath. városának, Kun-Szentmártonnak, ki derült kedélyéről széles körben ismeretes vala.

Egy alkalommal több vértés-tiszt ült vendég gyanánt uri asztalánál, kikhez Fekete többek közt így szólott:

— Olyan régen időznek már önök uraim, hazánkban, s vajjon miért nem tanulják meg az ország szép nemzeti nyelvét is? Hiszen ezt kevesebb fáradsággal tehetnék, mint amennyibe a francia, angol és olasz nyelvek elsajátítása kerül, melyeket önök oly jól beszélnek, ámbár született németek!

Erre az őrnagy következőleg válaszolt:

— Hiszen törekedtem én erre teljes erőmből, de végre is megtanulhatatlannak találtam a magyar nyelvet, mert például a szomszéd faluban a nótárius is *fekete*, Herr Dommherr ist auch *fekete*, a postamester is *fekete*, svarcz is *fekete*, haube (főkötő) is *fekete* és így a magyar nyelvben minden *fekete*.

— Ohó, uraim! — vágott vissza a plebános — a német nyelv sokkal zavarosabb mert *szél* a lelke, *kint* a gyermeke, az apja *fát ér*, *ecete eszik*, *olaja ől*, *ser* az ollója, *szalad* a salátája, *mász* a pintje, a hordóját tisztességes helyen ki se lehet mondani, *jár* az esztendeje, *esője régen* volt, *szegény* is az áldás.

A NÁTHA OKA

I-ső ur: Én nem tudom, hogy mi az oka annak, hogy folyvást náthás vagyok?

II-ik ur: Valószínűleg nyitva volt az ajtó, mikor uraságod született.

HALÁL ELLEN

NINCS ORVOSSÁG — MONDJA A REGI PELDABESZÉD

Amelyik clevelandi magyar háznál a Halál kopogtatott, jusson eszükbe

THE JAKAB CO.

magyar temetésrendező és balszamozó intézete, amely a legjobban berendezett a városban.

Betegszállító kocsik állnak rendelkezésre. Lakodalmakra és kereszteselőkre az legjobb gépkocsijait tartja.

8923 BUCKEYE ROAD

CLEVELAND, OHIO.

MINDKÉT TELEFON

MUFFOL MISKA főburdos szavatai

NEMSOKÁRA itt van már a leksindé is, hát mondok készüljenek a misziszek, már amejjik miszisz meg meri mondani, hogy hány esztendő. Amejjik meg nem meri, hát csak maraggyon otthon, mer ott bátran szavalhat oszt mindég neki van igaza.

Eriébe meg a zegyik misztert már egy párszor otthagya a miszisz oszt nemrégibe is ugy elment, hogy még a kapuféljának se szólt. No, mérges is lett a miszter oszt beatta a válást a miszisz ellen. Leszurt 75-öt tallért egy ügyvégynek, de eccer csak a miszisz irt neki, hogy vissamenne hozzá. Hát a miszter ugy megörült, hogy drót nélkül telefonált a miszisznek, hogy ő mén hozzá oszt el is ment raduvéba. Örömébe még a 75-öt tallért is otthagya az ügyvégynek.

Nyuwarkon meg a keresztelőbe igen elrekett a zegyik bodi oszt a miszisz oszt kinalta nyers tojással. A miszternek nem teccett a hizelgés, de ködmönlevesnek tette magát oszt a miszisz hazavitte a bodival. Otthon aztán két pofont adott a miszter a bodinak oszt aszondi maj a harmadiknál megmondi, hogy mér atta neki a két pofot. De a bodi nem vót rá kíváncsi, oszt raduvéba elmuffolt.

Bedfordon az egyik kövesdi földinek vendége került Kendmorériül oszt ugy beszettek örömökbe a ködmönléből, hogy elalutak a porcson oszt mind a két földinek a kutya vót a borbéja.

Milvókiba meg némejjik miszisz igen szereti a rézindseket. A multkor is két miszisz ugy beszedett belüle, hogy mikor a miszterek hazamentek vacsorára, hát vacsora hejlett a misziszeket kellett felönteni. Aszondik a miszterek, hogy a gyárba is önteni kell egész nap, otthon meg öbertájba kell megint önteni. Hát ez nem igazság.

No, de nem szavazok már többet, mer a zegyik miszisz rámizent, hogy a miszterre mindég elmén a pógári klubba, hát mennek el oszt tanijjam ki őt a pógári biznicbül, merhogy ő is tudni akari. Hát mondok már csak megteszem a kedvét oszt kitanitom órajtosan, mer ez pógári kötelességem. Oszt decól!

A KIVÁNCSI

Apa: Kis öcsikét hozott a gólya. Gyuri. Akarod látni?

Gyuri: Nem, én a gólyát akarom látni.

ÉRTESÍTÉS

Lorainban (O) Pataky György, Virginia és West Virginia államokban Bozó József urak voltak szivesek elvállalni a Dongó képviseletét.

A hátralékosokhoz

A Dongó mult számában megirtuk, hogy a nyomoruságba jutott Péterfy Tamás magyar irón és őt gyermekén segiteni akarunk. Megirtuk azt is, hogy október 15-ig a hozzánk küldött előfizetések tíz százalékát a Péterfy-család segítésére adjuk. Sajnálattal jeletjük, hogy a hátralékosok nem erőltették meg magukat. A határidőt tehát meghosszabbítjuk október 31-ig és reméljük, hogy minden érző szívü, becsületesen gondolkozó hátralékos beküldi előfizetését.

MEGNYUGTATÓ

A: Még eddig semmi hatását sem érzem a Kneipp-kurának.

B: Nem is jön az olyan hamar. Ismerem egy embert, ki csak fél év mulva halt meg a kura után.

MENTSÉG

Állatvédő: Hogy lehet olyan embertelen, hogy ezt a szegény párat olyan veszett gyorsan hajtja hegynek fölfelé?

Kocsis: Tudja is az, hogy merre mén! ... Hiszen vak!

CLEVELANDI MAGYAROK!

Aki ebben a bolond száraz világban nagyon megszomjazik, keresse föl

TÓTH DÁNIELT

a Cumberland és East 93-ik utca sarkán.
Aki hozzá benéz, az nem nyeli a nyálát, mint az éhtyuk.

ROTH BANKHÁZAI

**PÉNZKÜLDÉS HAJÓJEGYEK
KÖZJEGYZŐI IRODA
HAZAI JOGI ÜGYEK**

401.403 Jerome St. McKeesport, Pa.
Pittsburgh State Bank
506 Grant St., 507 5th Ave.
Pittsburgh, Pa.

Az amerikai magyar egyesületek egyesítése

NAGYFONTOSSÁGU ügyben tartott gyűlést szeptember hó 20 és 21-ik napján az a bizottság, melyet e célból a négy legnagyobb magyar egyesület, névszerint: az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség, a Bridgeporti Rákóczi Egylet, a Verhovay Segély Egylet és az Amerikai Magyar Református Egyesület küldött ki. Az értekezlet Bridgeporton az Amerikai Magyar Segélyező Szövetség irodájában folyt le, s azon a következő kiküldöttek vettek részt: az Amerikai Magyar Segélyező Szövetkezet részéről Fellegi Emil és Valkó János; a Bridgeporti Rákóczi Egylet részéről Boday István és Troll Vince; a Verhovay Segélyegylet részéről Daragó József, Gábor István és Bruger Géza; az Amerikai Magyar Református Egyesület részéről dr. Nánássy Lajos és Gyöngyössi Gyula.

Az értekezlet gyűlését Bandré György nyitotta meg, aminek folyamán elnöknek Boday István, jegyzőnek dr. Nánássy Lajos és előadónak Fellegi Emil választott meg.

Értekezlet történelmi visszpillantást vetett a magyar egyesületek multjára. Beigazolást nyert az a tény, hogy a magyar egyesületek és egyletek alapját három évtizeddel ezelőtt becsületes, jóakaratu emberek rakták le a jótékonyág gyakorlása végett, főleg hazafias érzületől és fajszeretettől vezéreltetve. Hivatásuknak meg is feleltek, kötelességüket becsületesen teljesítették, de az életbiztosítás terén sem tájékozottsággal, sem gyakorlattal nem bírtak. E fogyatkozásokon későbbben a korszerinti fizetés behozatalával próbáltak segíteni, de a munka nem volt tökéletes, mert a korszerinti fizetést helyesen kell alkalmazni s az különben is egyik kis töredéke az életbiztosítás bonyolult tudományának. Mivel egyfelől a tagok magas létszáma, másfelől a kezelési költségek lejjebb szállítása lényegesen hozzájárul ahhoz, hogy a minden tagot megillető halálozási összeg kétszeresen biztosítottassék, bizottság szükségesnek és ajánlatosnak véli a magyar egyesületek egyesítését, mert így a tagok

létszáma tetemesen emelkedik, az ügykezelési költségek pedig négyszeres mértékben fognak csökkenni. Így biztos alapokra építve, az egyesületek között a versengést teljesen kizárva felépülhet azon alkotmány, ami a tagoknak járó kötelezettséget minden időben képes lesz teljesíteni, magához vonja mindenkori ifjuságunkat és ma még ki nem számítható gyorsasággal előbbre viszi a magyarság közügyét és érdekeinek biztosítását. Bizottság abban állapodott meg, hogy minden testület tartozik összes vagyonát átadni az egyesítendő közös Egyesületnek; még pedig a méltányosság elvét szem előtt tartva a titkárok által készített jelentések alapján egy illetékes szakértő állapítja meg minden testület fizetési képességét. 1—1 tagra eső vagyonát s a legmegfelelőbb kimutatással rendelkező egyesület kvótája fog figyelembe vétetni, s ennek alapján tartoznak a többi testületek is a közvagyonhoz hozzájárulni. A szakértő állapítja meg a tagok létszáma és kora arányához képest a tagok által fizetendő havi díjak összegét is 1000 dolláros biztosítás alapján. Természetesen az, aki ma több testületnek tagja, annyi 1000 dolláros biztosítást kap, ahány egyesülethez tartozott. Gondoskodni fog az Egyesület a gyermekbiztosító osztályokról is és e tekintetben is a szakértő véleményét kéri ki.

Az ekként egyesítendő szervezet neve **MAGYAR SEGÉLYZŐ EGYESÜLET** lesz, angolul — **HUNGARIAN AID ASSOCIATION**. — Központ gyanánt Bridgeport, Cleveland és New York ajánlatlik; e tekintetben a tagság szavazata dönt.

Bizottság négytagu sajtó-bizottságot küldött ki, ami Daragó József, dr. Nánássy Lajos, Valkó János és Vasas József bizottsági tagokból áll. A sajtó-bizottság kötelessége lesz, hogy az egyesítés eszméjét propagáló cikkekről gondoskodjanak, s a lapok utján készítsék a közvéleményt az egyesülés elfogadásához. Bizottság bizalommal és tisztelettel kéri a magyar sajtót, hogy az e tárgyban beküldendő cikkeknek helyet adni szíveskedjék, hogy a bizottság és a sajtó közös munkája által elérhető legyen a tervbe vett nagy cél. Az egyesítés további intézése a végleges szervezkedésig a mostani bizottság kezében marad, s minden e tárgyban irandó írásbeli megkeresés a Valkó János címére care Hungarian Aid Association of America, 1412 State St., Bridgeport, Conn. küldendő.

A tervbe vett Magyar Segélyező Egyesület alapító tagjait a négy nagy egylet tagjai képezik, de bizottság nyitva hagyja a kaput minden más egyesület és egylet előtt, ha tudniillik az alapszabályban foglalt feltételeknek magukat mindenben alávetik.

A betegsegélyzést a központ utján véli elintézendőnek a bizottság. Mindenki havi 1 dollárt fizet a központi pénztárba, s ennek fejében heti 12 dollár betegsegélyt kap. S mindenki annyi 12 dolláros heti betegsegélyt kap, ahány havi 1 dollárt befizet.

A MAGYAR ÉS A NÉMET

FEKETE nevezetű címzetes kanonok-plebánosa volt egykor az alföld egyik nagy kath. városának, Kun-Szentmártonnak, ki derült kedélyéről széles körben ismeretes vala.

Egy alkalommal több veres-tiszt ült vendég gyanánt uri asztalánál, kikhez Fekete többek közt így szólott:

— Olyan régen időznek már önök uraim, hazánkban, s vajjon miért nem tanulják meg az ország szép nemzeti nyelvét is? Hiszen ezt kevesebb fáradsággal tehetnék, mint amennyibe a francia, angol és olasz nyelvek elsajátítása kerül, melyeket önök oly jól beszélnek, ámbár született németek!

Erre az őrnagy következőleg válaszolt:

— Hiszen törekedtem én erre teljes erőmből, de végre is megtanulhatatlannak találtam a magyar nyelvet, mert például a szomszéd faluban a nótárius is *fekete*, Herr Dommherr ist auch *fekete*, a postamester is *fekete*, svarez is *fekete*, haube (főkötő) is *fekete* és így a magyar nyelvben minden *fekete*.

— Ohó, uraim! — vágott vissza a plebános — a német nyelv sokkal zavarosabb mert *szél* a lelke, *kint* a gyermeke, az apja *fát ér*, *ecete eszik*, *olaja öl*, *ser* az ollója, *szalad* a salátája, *mász* a pintje, a hordóját tisztességes helyen ki se lehet mondani, *jár* az esztendeje, *esője régen* volt, *szegény* is az áldás.

A NÁTHA OKA

I-ső ur: Én nem tudom, hogy mi az oka annak, hogy folyvást náthás vagyok?

II-ik ur: Valószínűleg nyitva volt az ajtó, mikor uraságod született.

HALÁL ELLEN

NINCS ORVOSSÁG — MONDJA A RÉGI PÉLDABESZÉD

Amelyik clevelandi magyar háznál a Halál kopogtatott, jusson eszükbe

THE JAKAB CO.

magyar temetésrendező és balszamozó intézete, amely a legjobban berendezett a városban.

Betegszállító kocsik állnak rendelkezésre. Lakodalmakra és keresztekre az legjobb gépkocsijait tartja.

8923 BUCKEYE ROAD

CLEVELAND, OHIO.
MINDKÉT TELEFON

VETERÁN PESTA

régi amerikai és Zöldfülü Marci

MMARCINK, hát ammondó vagyok, hogy valami tán mégis lesz a zamerikai magyarokból, mer a négy szöveccséget össze akarik kovácsolni, aki igen okos dolog vóna, mer igazán elgyütt a zideje, hogy egy táborba legyen a zamérikai magyarság. Eddig mindég csak a zegymás szénáját rángattuk oszt a végén kisült, hogy senkinek sincs elég szénája. Igaz ugyan, hogy mán egypár év előtt is együtt vótak a szöveccségek elnökei Klevelandba oszt beszélgettek a dologról, de akkor semmi se lett belüle. Pedig ha akkor nyélbe ütötték volna, akkor ma másképp állnánk oszt nem rángatnák százele a magyarokat. No, de azér jobb késő, mind soha oszt ha megcsinálják a dógot órajtosan, akkor a zamérikai magyarok is megcsinálhatnak maj egyetmást, akit eddig nem tudtak megcsinálni.

Csak asztat nem értem, hogy a zulyságok nem igen diskurálnak errül a nagy dologról. Vagy tán úgy jobb nekik, ha több a zegylet meg a szöveccség, mer akkor a zegyik a más ellen licitál. Hát ez igaz lehet, de errül nem lehet tenni oszt a zamérikai magyaroknak eccer mán csak ki kell valahogy verekedni a szélesebb országúra, mer eddig csak mindég holmi dülóuton botorkált. Oszt avvót a divat, hogy ha a zegyik koma egyleti elnök ur lett, hát a másik koma mingyán csinált egy másik

egyletet, merhogy ő se kutya oszt öbelüle is lehet elnök ur.

Vótak itt kösztünk ojjanak, akik mán igen régen kinálgatták a zegyesülést, de hát nálunk mindég csak avvót a fő, hogy maraggyon a régi meg azutég a zokos emberekre nem jó hallgatni. Hát nem is hallgattak oszt aki okosat, vagy jót akart, hát avval mindég kibabráltak oszt csak arra hallgattak, aki nagyon verte a mejjét oszt minden számárságot megdicsért.

No, de ugyláccik, hogy mégis csak megvirrad valaha. Hát csak üssék a vasat, akik benne vannak oszt minden valamire való magyar velők lesz, merha még most is szétrángattyuk azt a kevés magyart, aki annak maratt, hát akkor el lehet mondani, hogy Magyarországon csak vót, de nem lesz.

JÓRAVALÓ MAGYAROK

Ujabbán a következő jóravaló magyarok szereztek előfizetőket: Bazsó András Cleveland. Ress Testvérek Youngstown. Takács István Chicago. Papp Ferenc Trenton. Suth János South Bend. Kéry Imre Easton. Tóth Pál Passaic. Koleszár János Wharton. Kovács István Pittsburgh. Szécskay György Pittsburgh. Nagy János Alliance. Naményi B. L. Buffalo. Kovács Olivér Perth Amboy. Kotroczó L. György Gary. Olexo József Toledo. Zamba István Lyndora. Tóth K. Lajos Bedford. Seres György Roebing. Jerabek Lajos Akron. Prékop István Beaverfalls. Kovács János St. Clairsville.

Fogadják a Dongó köszönetét.

MAGYAR TEMETKEZÉSI VÁLLALAT ÉS KOPORSÓ RAKTÁR

Temetéseket elvállal a legfényesebbtől a legegyszerűbbig a legjutányosabban

BICZÓ ÉS TÁRSA

2243 West Jefferson Avenue

DETROIT, MICH.

Telefon: Cedar 175

FONTOS TUDNIVALÓ

A WASHINGTONI külügyminiszterium most nyilvánosságra hozott rendeletében hivatalosan hírül adja azokat a gyökeres változásokat, melyek a külföldről az Egyesült Államokba bevándorló idegenek utleveleinek láttamozása tekintetében máris életbe léptek.

A most kibocsájtott rendelet folytán máról-holnapra megváltozott a helyzet, mely ma a következő:

1. Az Amerikába kivándorló külföldiek saját országuk kormányától utlevelet tartoznak szerezni. A Magyarországból kivándorolni akarók tehát a magyar kormánytól szerezzék be az utlevelet, mert ennek hiányában Amerikába való beutazási engedélyhez nem juthatnak.

2. Az utlevelet a kivándorló a saját országában székelő legközelebbi amerikai konzulátusnál vagy konzuli kirendeltségnél mutatja be és ennek az utlevélnek az alapján kérelmezi a lakhelyéhez legközelebbi amerikai konzuli hivataltól az Amerikába való beutazási engedélyt.

A Magyarországból kivándorlók Budapesten az amerikai misszió mellett működő amerikai konzuli kirendeltségnél oflyamodnak a beutazási engedélyért; a folyamodványhoz mellékelik a magyar hatóságtól kapott utlevelet, de egy dollárt is mellékeljenek a folyamodvány elintézéséért s kilenc dollárt a beutazási engedélyért.

3. Ha az amerikai konzul a beutazási engedélyt megadja, akkor a folyamodványhoz mellékelt utlevelet láttamozza. Ez a láttamozás a tulajdonképpeni beutazási engedély, melyért kilenc dollár díj jár.

Összesen tíz dollárt kell az amerikai konzuloknál lefizetni. 1 dollárt a folyamodvány elintézéséért és kilenc dollárt a beutazási engedélyért. Ha az amerikai konzul az engedélyt nem adja meg, a kilenc dollárt visszafizeti, de nem a folyamodvány elintézésével járó munka címén lefizetett 1 dollárt, amely minden esetben megilleti az amerikai konzult, akár megadja a beutazási engedélyt, akár nem.

A folyamodványhoz az utlevél és a tíz dolláron kívül még mellékelni kell azt a nyilatkozatot is, melyet a kivándorolni akaró amerikai hozzátartozója, barátja vagy jó embere itt Amerikában a törvényes formák mellett kiállít: ez az a bizonyos "konzuli levél", amelyre a háboru előtt is szükség volt mindig, amikor valakit az óhazából akartunk kihozatni.

Az Amerikában kiállított nyilatkozatban, az ugynevezett konzuli levélben, annak kiállítója a kötelezettséget vállal arra nézve, hogy a kivándorló nem esik majd Amerika terhére és hogy szükség esetén a kivándorló eltartásáról gondoskodni fog az, aki a nyilatkozatot eskü alatt aláírja.

Végül az amerikai konzulhoz benyújtott folyamodványhoz mellékelni kell a beutazási engedély kérőjének három fényképét is.

SZÖLÉSZETI TANULMÁNYOK

Irta: Tömörkény István

AMI A BIZTOSÍTÁST ILLETI

A JÉGVERÉSNEK annyiféle fajtája van. mint az esőnek, van abban egészen ártatlan jószág is. Némelyik csak pásztásan esik, továbbá éppen így szőlőnél, mint Gabara Mihálynál is, az egyenesen eső jég nem olyan veszedelmes, mint gondolnák. Ha nem sűrű. Egy-egy levelet leüt; a szem, amire esik, meghasad. Ha a fürt szára esik akkor leesik az egész fürt, de az már a ritkaságok közé tartozik, hogy oda tudna esni. Más ellenben az a jég, amelyik rézsut esik és úgy, hogy szemközt veri az utakat. Az jól ellátja a szőlőt, amelyik oldalát éri, azt leveri.

—Mügpofozó — véli Gabara.

Tavaly ígérkezett termés Mihály homokján, de biz az kevésre maradt, mert megpofozta a jég a szőlőt kétfelől. Egyik héten egyik oldalról verte meg, a másik héten a másik oldalról így tavaly Gabaráék nál a szürethez nem kellett napszámot fogadni.

Az idén megint ígérkezett a termés, de még jobban, mint tavaly. Mihály kedvelte nézte.

— Ez valóságosan, csakugyan olyan termés, amilyen nem volt husz esztendő óta, — szölt és gyönyörködött abban, hogy lám, amit tavaly elvett az Isten, az idén visszadja két összemarékka. Ám eszébe jutott, hogy hm, hátha megint jég lesz? Ettől megijedt, mert ha most is a fölleg szüretel le, a tanya egy sarka oda.

Mihály ennél fogva a ládából irásokat kotorgál elő. Vannak a ládában irások, meg könyvek, bár adókönyvek, azok csak leginkább. Ami papiros a szőlőről szól, azokat a belső zsebbe teszi Mihály és másnap be is halad a városba, hogy érintkezzék a jégaszalókkal.

A nagy ház előtt, amelyben egy ilyen hivatal van, megáll. Benéz a kapu alá, aztán a lépcsőkön fölfelé halad. Ez szokatlan foglalkozás s csak városi embernek való, aki egymás tetejében lakik. Az első emeleten meg is találja a biztosítótársaság tábláit.

— No, szöröncsájuk — gondolja Mihály, — mert följebb csakugyan nem mőnék.

Megfogja a kilincset. Szép rézkilincs, lehet valami félkiló. Persze telik a biztosítási pénzből. Mihály benyit és egy kisforma szobába jut (beteg báránynak szokás ekkora eresztéket csinálni, hogy a többi le ne gázolja). Onnan az inas a hivatalba vezeti. A tarisznyát Mihály balkézrel egy kissé hátrább nyomván, lassu és tétova léptekkel indul meg az irgalmatlan nagy szobában, ahol a fakerítés mögött az asztaloknál sok ember ír, mint a gyerekek szoktak az iskolában. Hogy mit irnak, talán maguk sem tudják, mert mit lehet

reggeltől estéig írni úgy, hogy még másnapra is maradjon? E helyen Mihályt ki-kérdezik:

— Kit keres, bácsi?

— Én? — kérdezi Mihály. — Nem keresök én senkit, hanem a szőlőt akarom biztosítani.

Vezetik odább Gabarát. Ez nem tetszik Mihálynak, mert az ilyen nagy szivességeknek mindig meg szokás az árát venni. A másik szobában már csak egy szál ur van, az fogadja és kezel vele. (Ennek az árát is meg szokás venni.)

— Nem ögyébben, mint a szőlőben — felel a kérdésre Mihály. — Tavaly elverte a jég, most hát már felök, hogy mondom, valahogy kibiztosítanám.

—Hát azt lehet — mondja az ur bárátságosan és egy párnás székre mutat.

— Látom — mondja Mihály.

— De tessék helyet foglalni rajta.

— Hát — szól Mihály kissé derültebben miközben irásait szedi elő — a káposztalevél jó töltve, de a szék nem. Az már tudja, nem nekünk való. Deszka való nekünk, mög pad.

— Hát hiszen . . . — mosolyog az ur.

— Nono — nevet vissza Mihály most már egészen vidáman — ez nem tréfáság. Mink addig ülünk a ló szőrín, ameddig a ló eleven maguk mög akkor, mikor fölfordult.

Ilyen tréfás viszonyban van Gabara, mi nem árt, mert hátha ezáltal könnyebbé tétetik az alku. A papirosokat, amik a belső zsebben voltak, az asztalra teríti és bontogatja. Hivatalos papirosoknak a saját-sága, hogy soha kézhez nem állnak. Legyen ott valakinél a zsebben a fiának a katonalevele azonnal ki bírja teríteni, hogy aki hozzáért, olvashassa. A hivatalos irás azonban mindig fonákul áll, azt körömvéggel kell tépni, szakgatni, míg valamerről felnyílik. Mihály buzgón folytatja ez irányban a kinlódást, mignem egyszer az ur leintí:

—Sohase bántsá. Nem kell az.

Mihály ránéz:

— Nem-e?

— Nem. Azt mondja csak meg, mennyire akarja biztosítani a szőlőt.

— Akarni, nem akarom, — felelt Mihály, — de ha muszáj.

— No, igen. Azt mondja meg, mennyi pénz ára termést vár az idén?

Gabara kissé gondolkozik. Rettentő furcsa, macskafejű tintatartó van az asztalon, azt nézi (az ördög bujjon a kezibe, aki csinálta de ért hozzá). Azután mondja:

—Hát ezör forintot várok . . .

— No. — szól az ur, — akkor rendben vagyunk. Fizet gazd'uram száz forintot. Ha elveri úgy a jég, hogy egy csöpp sem marad, kap ezer forintot. Ha felét elveri, ötszáz forintot. Amennyi a százalék. Érti?

— Értöm — mondja Mihály. — Az ázalék . . . Hogyne értené. Az egész világ csupa ázalék. Az adó is ázalék, a bordói keverék is ázalék, az interespénz is ázalék lehetetlenség az ilyesmit nem érteni.

—Hát aztán — kérdezi Mihály, — ha nem veri el a jég?

— Akkor nem kap semmit.

— De a száz forintot csak fizetöm?

— Csak — mondja az ur és magyarázni kezdi a különféle környüllásokat. Hogy ha Gabara uram biztosít, de elveri a jég, mégis kap kilencszáz forintot; ellenben ha nem biztosít és elveri a jég, éppen ezert veszít. Gabara ebbe kissé bele is győződik, de hirtelen azt mondja:

— De hátha nem veri el a jég?

—Hát hiszen éppen ez a lutri — felel amaz.

Gabara sötéten felel:

—Nincsen mán lutri. Elapasztotta a király.

— De itt mégis csak lutri van. Vagy maga veszít száz forintot, vagy mink veszítünk ezer forintot.

Mihály a tarisznyájába fogódzik:

— De mondja — ez nem házkibiztosítás. Ezt nem lehet fölgyújtani. Én nem verethetem el a jéggel, ha akarom se. Az Isten kezibe van az egész. Avval nem akar az ur lutrizni? Ázalékra?

Az ur mosolyog Mihály beszédén:

— Hát ez pedig nem megy másképp. A szőlő finom portéka, a jég pedig sok.

—Nono — esik a szón Mihály, a szőlője finomságát tekintve.

— No, látja. Hát ott nagy a lutri. Ez a legolcsóbb forma, ennél olcsóbb már nem lehet.

A lutri! Mihály ujfent gondolkozik. Itt nyerni is lehet. Mert nem bizonyos az a jég. Tavaly volt, miért ne lenne az idén is? Hm, ejnye, hejnye . . .

Mihály összesöpri az asztalszékről az irásait és mondja az urnak:

— Mégis csak úgy a legolcsóbb, ha nem biztosítok . . .

Ha nincs étvágya,
Ha nincs rendes széke,
Ha fáj a feje,
Ha rossz a gyomra, a világhírű

“SURE” PILULA

kikurálja.

50 CENT ÉS 25 CENT BOXJA.

Ha az ottani patikában vagy storeban nem kapja, küldjön be 25 vagy 50 centet bélyegben és akkor elküldjük címére.

THE ATLANTIC SUPPLY CO.
361 EAST FEDERAL STREET,
YOUNGSTOWN, OHIO.

DONGÓ

Megjelenik havonta kétszer.

Szerkesztő: KEMÉNY GYÖRGY
Rajzoló: KEMÉNY JÁNOS.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Amerikában egy évre	\$3.00
4 hónapra	\$1.00
8 hónapra	\$2.00
Magyarországra egy évre	\$3.50

A DONGÓ CIME:

276 — 25th Street, Detroit, Mich.

DONGÓ

HUNGARIAN COMIC PAPER
PUBLISHED SEMI-MONTHLY
Editor: GEORGE KEMÉNY.

Entered as second-class matter July 15th,
1916 at the Post Office at Detroit, Mich.,
under the Act, of March 3, 1897.

VIGYÁZÓ JÁNOS MEGFITYELÉSEI

A DONGÓ jelen számában két hosszabb értesítést találnak az olvasók. Az egyik értesítés a Magyarországból kivándorolni szándékozók utleveleire vonatkozik, a másik pedig arról számol be, hogy a nagyobb amerikai magyar egyesületek képviselői gyűlést tartottak Bridgeporton s ezen a gyűlésen megállapodtak abban, hogy megkísérlik az amerikai magyar szövetkezetek egyesítését és így a szó szoros értelmében egy kalap alá hozzák az amerikai magyarságot.

A két értesítés közlését szükségesnek találta a Dongó, mert hiszen olvasói közül nagyon sokat érdekel az utlevél-kérdés. Csaknem naponta érkeznek kérdő-ködések a Dongóhoz ebben az ügyben. Az értesítésből mindenki megtudja a szükségeseket és így nem kell külön-külön vá-

laszolni a kérdésekre. Megjegyzendő, hogy az utlevél-kérdése látszólag egyszerűbb lett, mint volt ezelőtt, de azért ez még nem jelent annyit, hogy kiki minden megkérdezés nélkül nyakrafőre vásárolja a hajójegyeket. Jó lesz előbb megtudni az othonlevőktől, hogy vajjon megkaphatják-e ott az utlevelet? Tudtommal nagyon sok esetben megtörtént, hogy az utlevél kiadását megtagadták a magyar hatóságok.

A másik értesítés az egész amerikai magyarságra nézve rendkívül fontos. Tudomást kell erről szereznie minden amerikai magyarnak, mert hiszen ennél fontosabb megmozdulása nem volt eddig az amerikai magyarságnak. Évekkel ezelőtt volt már ilyenfajta megmozdulás és a szövetkezetek vezetői találkoztak is Clevelandban, de akkor nem vezettek eredményre a tárgyalások. Akkor még nem tudták elhinni, hogy csakugyan "egyesülésben van az erő". Idők múltán azonban a szükség rákényszerített minket arra az egyesülésre, amely nélkül előbb vagy utóbb tönkremennek kisebb és nagyobb egyesületeink.

A nagyobb egyesületek vezetői a közönség elé terjesztették az egyesülés eszméjét és most már csak a megvalósítás marad hátra. Természetes, hogy ehez az egyesületek tagságának hozzájárulása szükséges. Ez a hozzájárulás nem lesz olyan egyszerű, mert hiszen a magyarság egy részében megcsontosodott az ősrégi felfogás, hogy "maradjon a régi". Remélhető azonban, hogy a becsületesen és okosan gondolkodó magyarok rábeszélése és szorgalmazása révén mégis csak megtörténik a régen óhajtott egyesülés, amivel egészsége-

sebb korszak következik az amerikai magyarság életében. A tagokban hatalmasan megerősödött, a fölösleges kiadásoktól és cafrangoktól megszabadult új egyesület valóra válthatja mindazt, amit részekre szakadva sose tudott megvalósítani az amerikai magyarság.

A világháború következtében alaposan megváltozott a helyzet úgy itt, mint odaát. A sár szélére került magyar nemzet fiainak vállvetett munkával egyesülniök kell a világ minden részében, mert csakis a komoly, becsületes és állandó munkálkodás állíthatja valamikor talpra azt a nemzetet, amely ezer esztendőn át megmaradt a népek tengerében.

Az amerikai magyarság válaszutra került. Ha győz az okosság és a becsületesség, akkor szebb napok várnak az amerikai magyarságra és ebből kifolyólag a halálosan beteg magyar nemzetre. Ha azonban a maradiság lesz a győztes, vagy tort ülnek fölöttünk a vadul rikoltó és az eredményekkel mit se törődő jeliszavak következtében fellobogó érzelmek, akkor azután befellegzett nekünk s beteljesedik rajtunk a költő szomorú mondása

"Pusztulunk s veszünk;
Mint az oldott kéve:
Széthull nemzetünk"...

NE CSOKJON BE

A törvényszék Felsenspit: Jakabot és Schundig Jónást elzárásra ítélte. Az elnök behívja a jogházfelügyelőt s átadja neki ez elítélteket. Felsenspit alázatosan könyörög a felügyelőnek, hogy tisztességesebb cellába zárja, míg Schundig így kiabál:

— Hallja kérem, vagy adia nekem egy tisztességesebb szobát vagy sinálok ed olyan kravált, hogy megemlegeti engemet!

— Hogy mersz a felügyelő oresággal így beszélni?! — szól rá Felsenspit.

— Mboh, hát ha nem tetszik neki, hát ne csokjon be!

KRÓNIKÁS ADOMÁK

A MI KÓSER

VIGAN folyt akkortájt az obstrukció a magyar katonai nyelvért, de már maguk az obstruktorok sem találtak benne sok lelki gyönyörűséget. Ugy fogták fel mint egy becsületbeli ügyet, amelyet radikálisan kell lebonyolítani.

— Nem szívesen élünk ezekkel az eszközökkel, — mondotta egy szélsőbali honatya a folyosón, — de a Tisza gróf Házasabállyértésével szemben más eszközt nem használhatunk. Egyébként a magyar katonai nyelv, mint a küzdelem végcélja, fölment bennünket minden vád alól.

— Ugy beszéltek ti is, — mondotta Beksics Gusztáv, — mint a tudós rabbi. A rabbihoz is beállított egyik híve és tanácsát kérte egy vallásjogi kérdésben.

— Nagy tehenészetem van és tejárusító vagyok, — panaszkolta a tanácskérő. — Ma egy nagy kád tejet mértem ki s a cselédem, aki keresztény lány, beleesett a kád tebe. Mondd meg, oh, tudós rabbi, kóser most az a tej?

A rabbi összeráncolta a homlokát és gondolkodott. Azután azt mondta jámbor hívének:

— Küld el hozzám azt a lányt!

A tejárusító elhozta a cselédet s a rabbi szemügyre vette. Szép, kackiás vászonceseléd volt a lány. Cseresznyepiros a szája, vakító gyöngysor a foga és bársonyos a tekintete.

A rabb ielmélkedett és aztán bölesen így szólt:

— A tejet öntsd ki, fiam, mert az nem kóser, hanem ez a lány, szavamra mondom, — kóser!

Igy vagytok ti is barátom. Az obstrukció a kád tej, amelybe beleesett a magyar katonai nyelv. Az obstrukciót ti is kiöntenétek, de a magyar vezényleti nyelv, — az kóser!

A VÖRÖS TENGER

A londoni "Times" politikai tudósítója járt egyszer a t. Házban. Az újságírók páholyából nézte végig az ülést s egyik magyar kollégája magyarázta neki, hogy hol melyik párt foglal helyet.

— Ott ül a kormánypárt, amott Appo-

nyiek, itt a néppárt és a Szederkényi-csoport s legszélről a Kossuth-párt!

Az angol újságíró érdeklődve hallgatta a magyarázatot s aztán csodálkozva kérdezte:

— Azt mondja kolléga ur, hogy itt, legszélről a híres Kossuth-párt ül, de hiszen egészen üresek a padosorok?

— Az onnan van, — világosította fel a cicerone brit kartársát, — mert a Kossuth-párt már átment a küzdelmen . . .

(Akkoriban a Kossuth-pártban a harcmodor kérdésében surlódások voltak s a párt egy része nem járt az ülésekre.)

Az angol újságíró furesálta a dolgot s aztán mosolyogva jegyezte meg:

— Eszembe jut erről az a piktor, akinél egy műbarát a zsidóknak a vörös tengeren való átkelését kívánta megfestetni. A festmény el is készült s a műbarát fölkereste műtermében a kép alkotóját. A festő szecsesszionista volt s a megrendelő rémülten látta, hogy az egész képen nincs más, mint egy vörös folt.

— Hát ez mi? — kérdezte a piktortól.

— Ez a vörös tenger!

— És a zsidók?

— Azok, — felelte a festő, — már átkeltek a vörös tengeren.

TISZA ÉS AZ ERDÉLYI ASSZONY

Tisza gróf következetesen erős kifejezésekkel kapacitálta az ellenzékét a békére. Egyik beszédében többek közt így hirdette a béke igéjét:

— Uraim (ez az obstruktoroknak szólt), az Istenért, álljanak meg az örület utján!

Ugron Gábor a következő anekdotával jellemezte a békének ilyen módon való elősegítését:

— Az egyszeri erdélyi asszonynak volt egy cselédje. Nagyon barátságatlan képű vászonceseléd volt a boldogtalan s ez az asszonyát rendkívül bosszantotta. Próbált is javítani a cseléden, de nem sikerült:

Egy ismerős meg is kérdezte egy ízben az erdélyi asszonyt, hogy miért olyan morózus a cselédje?

— Nem értem a dolgot, — fakadt ki az egyszeri erdélyi asszony, naponta tizenkét-szer vágom pofon, hogy barátságosabb képet csináljon és nem megyek semmire velem!

A DRÁGA GYAPJU

A rövidlégezetű folyosói purparlék alatt egy ellenzéki honatya, aki a delegációs hadakozásnak csöndes vidéki szemléelője volt, sietve helyezte el elvarátainál egy anekdotát, amelyet a delegáció tárgyalásaira huzott rá.

— Tisza, — ugymond, — fennen hirdette, hogy micsoda katonai vívmányokat sikerült kiküzdenie Bécestől. És ime mi történt? A delegációban Pittreichék lealkudták valamennyit úgy hogy most még mi fizetünk rá ezekre az ugynevezett vívmányokra. Teljesen illik erre az erdőháti oláh pakulár esete. A jámbor móc gyapjut adott el a Mózi zsidónak. Mózi urí módra fizetett. Annyit ígért az oláhnak, amennyit csak akart. Boldogan kötötte meg a pakulár az üzletet. Mózi csak annyit kért, hogy lemérhesse a gyapjuból azt, ami nem tartozik a gyapjuhoz. A jámbor oláh ebbe készséggel beleegyezett s erre Mózi lemérte a gyapjuból először a mázsálót, azután a fém-lécet, amelyhez a mázsáló hozzá volt erősítve, majd a mestergerendát, amelybe a fém-lécet be volt ékelve, s végül a mestergerendához tartozó házat. Végeredményben a gyapjun felül még az oláhnak kellett fizetni Mózinak azért, hogy eladta neki a gyapjut.

WHARTONI JÓKIVÁNSÁGOK

Borotváljanak meg téged, akárcsak a tyuksoron a bodi a macskát, ha potyán olvasod a Dongót.

A whartoni karmester adjon neked "rajdot" a nagyházig, ha le nem szurod a betegeteket a Dongónak.

Ha a más neve alatt küldesz viccet a Dongónak, járj úgy, akárcsak a "ricsi szkebek."

Dr. Harry W. Kohn

az egyedüli magyar fogorvos
Detroitban.

2260 West Jefferson Avenue

a Carry Street sarkán

BÁBÁS STUDIO

fényképészeti műterem

2281 WEST JEFFERSON AVENUE
DETROIT, MICH.

DR. L. H. HERBERT

volt ezredorvos

2225 W. JEFFERSON AVENUE
Detroit, Mich.

ESETEK "NYUL GYÓZIBÓL"

A PHILLIPSBURGI bodi Alphan volt látogatóban és a vendéglátó háznál éppen egy kocát akartak jöltenni a kocsi-
ra. A látogató bodi odaszólt, hogy sose bajskodjanak vele, majd felteszi ő maga a kocát a kocsi-
ra. Elővett egy faládát és úgy spekulált, hogy azt ráborítja a disznóra és ládástól együtt teszi a kocsi-
ra. Igen ám, de a láda fenekét előbb kiütötte és így alul-felül lyukas lett. Mikor azután a ládát rádobta a kocára, az jutni kezdett a ládával, a bodi pedig utána. Közben a bodi beleesett a ládába és a koca megszánkázta egy kicsit a képes felén de úgy, hogy a doktor abroncsolta meg a bodi kalaptartóját.

Az alphi miszter elment malacokért egy farmra. Meg is vett két malacot, de hogy a farmer nem volt hajlandó hazaszállítani a malacokat, a miszter elhatározta, hogy ő majd hazahajtja azokat. Madzagra kötötte a két malacot, de folyton baja volt utközben, mert a malacok mindig kétfelé szaladtak. Végre is úgy segített a dolgon a miszter, hogy kifurta a két malac fülét és a fülöknél fogva kötötte őket egymáshoz. Mikor végre hazért, újabb bajai voltak, mert egyik malac sem akart szélről jeküdni az ölben. Ezért azután felpofozta a miszter a malacokat. Közben kiszólt neki a miszisz, hogy menjen már vacsorázni, mert elhül a leves. Be is ment a miszter nagysokára, de akkor már a többi bodik megvacsoráztak. A miszter egyedül ette a levest, azután pedig hozzáfogott a hushoz, de sehogy se fogta a kése a hust. Elkezdett a miszter kiabálni, hogy micsoda kemény hust adott neki a miszisz. Az ügyben nagy vizsgálat tartottak és kiderült, hogy hus helyett a mosogató rongy került a miszter tányérjára. A miszisz ugyanis megharagudott valamelyik bodira és hozzávágta a mosogató rongyot, amely beleesett a leveses fazékba. Így kapott a miszter hus helyett rongyot.

Egy magyarul helyen meg a miszisz kijelentette a miszterének, hogy a miszisz csak úgy szép, ha rakott fogai vannak. A

miszter el is hitte a dolgot és azt mondta a miszisznek, hogy csak rakasson magának fogakat. Igen ám, de nem tudtak angolul és így a miszisz tolmácsot fogadott, aki elmegy vele a fogorvoshoz. El is jártak többször a fogorvoshoz, de egyszer csak a miszter észrevette, hogy alighanem hiba van a kréta körül. Kapta hát egyszer a baltát és hirtelenül rányitott a tolmácsra meg a misziszre. Hát nagy bajba került a tolmács, akit még komának is szólítottak, de azután mégis csak rendbe jött a dolog, mert a tolmács úgy magyarázkodott, hogy csak a garantézott fogát igazította meg a miszisznek s így azután a miszter is megbocsájtott neki.

BECSÜLETSÉRTÉS

Anna: Tudod-e, hogy Mayerné becsületsértéssel vádolja Balognét?

Irma: Vajjon miért?

Anna: Balogné azt indítványozta a minap a jótékonyági nőegyesület gyűlésén, hogy Mayernét tegyék meg — korelnöknek.

Otthoni ügyeiben

forduljon egyenesen egy ügyvédhez Magyarországon, aki mindent és jól elintézi.

Akármiilyen ügyében írjon erre a címre:

Dr. Adorján Gyula

ÜGYVÉD

PÁPA, VESZPRÉMMEGYE,

EUROPE,

HUNGARY

Irodám több év óta kezel amerikai magyar ügyeket, tehát meg van a kellő ismeret és tapasztalat.

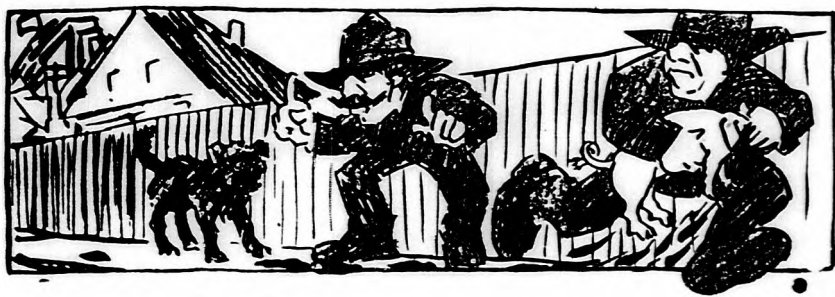
Kirándulás bajokkal

DETROITBAN megbeszélést a dolgot a volt és még mindig meglevő üzletemberek, hogy holmi szalonnasütés irányában kirándulnak a Kar Jancsi farmjára. Ki is rándultak egynehányan. Voltak olyanok is közöttük, akik eddigelé sose vettek részt a szalonnasütéssel járó gyönyörűségekben és alig várták, hogy megérkezzenek a farmra.

Kar Jancsi szívesen fogadta a vendégeket, már csak annál is inkább, mert éppen akkor a "siló"-t töltögette a jószágnak való kukoricaszárral. Gondolta, hogy éppen jókor jöttek a vendégek, mert legalább lesz ki taposni a "siló"-ban. A vendégek különösen is alkalmasak voltak erre a műveletre, mert a legtöbbjüket kétszáz fontosra hizlalta meg a jómód.

Hát egyszóval megkezdődött a taposás. Szuszogtak a vendégek, akárcsak egy ócska Ford-gép, gyönyörűen telt a "silo" és egyszer csak a tetőhöz értek a taposók. Befejeződött volna a munka, de akkor jött a nagy bökkenő, mert a pocakos vendégek nem mertek lemenni a göré tetejéről. Végre is úgy oldották meg a keleti kérdést, hogy kötelet kötöttek a derekukra és úgy eresztették le őket az anyaföldre. A jó husban levő vendégek szörnyen szepegték a művelet közben, mert attól féltek, hogy a nagy teher alatt elszakad a kötel és Biczónál végződik a taposás.

A szalonnasütésből nem lett semmi. A halálra fáradt vendégek örültek, hogy megszökhettek. Fekete Pali szerint még egy hét múlva is emlegették a taposást egyrészt a lábak miatt, másrészt pedig azért, mert a gép szelelője szó szoros értelmében úgy felfujta őket, akárcsak az oláh a dudát. Azóta nem tanácsos tőlük megkérdezni, hogy mikor taposnak megint görét?

HIREK "PENDELVÁNIÁBÓL"

ERIE-ben lepényt sütött a miszisz, esak hogy egy kis baj esett, mert a miszisz a kis maeskát a párkányra tette egy szakajtóba a kovász felé. A kis maeska nem szerette ezt az elhelyezést. Kimászott a szakajtóból és beleesett a kovászba. A nóta vége az lett, hogy a miszisz a kis maeskát is bedagasztotta, s csak akkor derült ki a dolog, mikor a maeska szőre tüzet fogott a kemencében és a tüzoltók vették gondjukba a lepényeket a kis maeskával együtt.

Heilwoodon lyukas lett az egyik miszisz cipőtalpa s a miszter ugy gondolkozott, hogy nem viszi a suszterhez, mert az sokat számít a talpalásért. Majd megtalpalja ő maga is, a külömbéségen pedig beköp egy kis mérgeest. El is ment talpat venni, de előbb beitta a külömbözetet. Mikor azután hazament és talpálni kezdte a cipőt, hát kettőt látott és a harmadik szögnél akkorát koppantott a saját nagyujjára, hogy egy bodinak kellett befejeznie a talpalást. A miszter ujját a doktorhoz kellett vinni és így alaposan ráfizetett a talpalásra.

Pittsburghból sok görli szokott kijárni McKeesportra vasárnaponkint. Az egyik háznál a görli nagyon akarta mutatni, hogy ő milyen szorgalmas és ebéd után hozálátott az edény felmosásához. Közben észrevette, hogy egy befőttes üveg áll a konyhában valami szőlőlével és jó nagyot huzott belüle, de azután alaposan

félreállt a szája, mert paprikás káposztalé volt az üvegben.

Erieben nagy keresztelő volt, ahol is az egyik bodi mutatott be valakit: "Van szerencsém bemutatni a feleségem ismerősének az ismerősét."

McKeesporton nagy kiárusítás volt az egyik boltban és annyira szorongtak a vevők, hogy még a golya is jelentkezett. Egyik lédi pedig panaszkodott, hogy a tolongásban "levágták a pénztartó esüllöngőjét és csak a szárát találta a kezében."

Heilwoodon az egyik bodi virágos kedvében ballagott valami ismerőséhez, de egy helyütt elesíték a zenészek és be akarták csalni, hogy majd elhuzzák a nótáját. A bodi nem állt kötélnek, sőt felkapott egy követ és odavágta a zenészek porására. A koppanásra kiszaladtak a banda tagjai és ha a bodi el nem hordta volna a frakkját, elhuzzták volna a nótáját, de — vonó nélkül.

AKRONBÓL

valaki levelet irt nekünk és azt kérdezte, hogy lehet-e a Dongót Magyarországra is jártni. Hát már hogyne lehetne! Csak hogy az illető nevét elfeledte a levél alá írni és így levélben nem válaszhatunk neki.

ÉRTESÍTÉS!

A Dongó címe 1921 január elsejéig marad a régi, vagyis 276 — 25th Street, Detroit, Mich. Az új számok csak január elsején lesznek használatban.

Mit irnak az előfizetők?

Az itteni bodik csak potyán szeretik olvasni a Dongót. Kivánom is, nekik melegen, hogy rázza ki őket a hideg addig, a míg le nem szurják a betegeket.

Wallingford, Conn. Wigh János

Beteget bajos itt keríteni, mert a bodik a Dongót és jó muzsikát csak azért nem szeretik, mert egyiket se lehet ingyen kapni. Ingyen borotválná meg a bodikat a kutya.

Racine, Wis. Buzogány Péter

Az itteni bodik mind azt hajtogatják, hogy ők már mennek az öreg országba, hát minek nekik az ujság. De azért az igazi ok mégis csak az, hogy nagyon kápos a ködmönlé. Meg azután az olcsó korona is tetszik a bodiknak. Báresak eladnák nekik a Nikita koronáját.

Gary, W. Va. Kotroczó L. György.

A LÖLLEI HALOTTKÉM

A löllel halottkém a következőkép töltötte ki a halottbejelentő lap rovatait:

A halott neve: Tóth Istók. A halálozás ideje: Halottak napja. A betegség neve: Erőszakos halál. Észrevételek: Észrevette az anyja.

Nuga-Tone

MEGEROSITI AZ IDEGEKET, KITISZTITJA A VÉRT,

erőssé tesz férfiakat és nőket

Az emberi szervezet mindenféle munkája elsősorban az idegrendszerrel függ. A Nuga-Tone gazdag foszforban és így elősegíti az idegeket, vastartalma pedig gyarapítja a vért. Nyolc különféle gyógyszer keverékéből áll, amelyek mindegyikét a legkiválóbb orvosok ajánlják.

A gyomor összes bajait, az emésztési zavarokat, a bántó főfájást, a máj betegségeit, a székszorulást, a nyelv fehérségét, a száj rossz szagát, a hányási ingert, a gyomorégést és a savanyu gyomort, a székszorulást és a gyomortól származó oldal-szurásokat rendszeren nagyon rövid idő alatt megszünteti a Nuga-Tone nevű csodálatos gyógyszer. Ez a szer étvágyat ad, fölépíti a testet, jól fog utána aludni és úgy érzi magát, mintha újra született volna. A Nuga-Tone serkenti, táplálja és megerősíti az összes szerveket. Erősebbé, fiatalabbá teszi a férfiakat és szebbé a nőket. Ezren és ezren használják s dicsérik a Nuga-Tonet. Vágja ki ezt a hirt, vigye el a gyógyszer-tárbat, vegyen egy üveg Nuga-Tone orvosságot és ha nincs vele tökéletesen megelégedve, vigye vissza a maradékot és kérje vissza a pénzt. Ha nem kaphatja meg a gyógyszerésznél, küldjön be nekünk egy dollárt s mi díjmentesen küldünk egy hónapra való orvosságot biztosíték mellett.

Druggist: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory 539 So. Dearborn St., Chicago. Guaranteed. Retail price \$1.00.

KVÁRTA PALI

szalonos ur a bárnál

BOLONDUL mén minden ebben a száraz világban. Ha egy kis ködmönlevet éreznek a szegény szalonosnál, akkor úgy járnak utána a fináncok, akárcsak a kopó kutya a nyul után. No, de ésszel-mésszel meszelik a falat oszt koppan a finánc szeme, mert a szalonos urak igen kitanulták a száraz biznicet.

Hát nehezebb lett a szalonos-ság, de azért most is szépen cseppet még a regiszter. Ha így tart egy darabig, akkor meglesz a tizenkettedik házam is, de hát meg is érdemlem, mert mit csinálnának a magyarok ködmönlé nélkül.

Panaszkodnak az ujságosok, hogy rosszul megy a biznicük, mert a magyarok nem fizetnek az ujságért. De hát nincs igazuk, mert ujság nélkül meglehet a magyar, de mán rézindsek nélkül soha. Mit is csinálna az ember, ha néhanapján nem lenne meleg a füle.

Azt írják, hogy hamarosan olcsóbb lesz minden. Hát mondok ez dukál is, de a ködmönlé csak nem lehet olcsóbb, mert annak nagy foga van. Igaz, hogy lájsz-nit nem kell most fizetni, de hát potyára csak nem reszkethet a szalonos ur.

Azt mondják, hogy milliókat fizetnek a száraz fináncoknak. Hát csak fizessenek, hisz ugyse

sokat használ. Ameddig szalonos urak lesznek, addig mérges is lesz. Ha meg mérges van, isznak az emberek. Utójjára is nem mehetnek módlisnak a szalonos urak.

Most még vasárnap is harangozik a regiszter. Hát harangozzon is, mert új otomobilt vettem, hát ezt ki kell harangozni hamarosan.

FÖLDIKÉM!

Hát igazán azt hiszed, hogy a levegőből is megélhet a Dongó?!

— Hová mégy, magyar pajtás?

— Hát megyek Clevelandba, mert ott lakik Misky András, aki házakat, lotokat, farmokat és üzleteket vesz, elad és cserél. Tőle akarok egy takaros házat, vagy farmot. Az atreca:

MISKY ANDRÁS

3049 East 116 St., Cleveland, Ohio

Telefon: Garfield 9043 J.

Ha otthon nincs, úgy keresse fel a

Buckeye Road 8935 sz. alatt

Samu elmélkedik

Magyar gyerekek képét láttam a multkor a Dongóban. Megkérdeztem az desapántól, hogy kik azok a gyerekek? Azt mondja, hogy a Magyarországon lakó bácsinak a gyerekei, akiknek nincs mit enniük, mert az édesapjuk pennával kereste volna a kenyereket, már pedig pennával nagyon bajos kenyeret keresni itt is meg ott is. De gondoltam, hogy mégis csak igen szomorú az, ha a magyar gyerekek éheznek, akik nem tehetnek arról, hogy az édesapjuk pennarágó. Clevelandból Méhes István bácsi küldött nekem egy tallért, hát én ezt a tallért odaadom a Péterfy bácsi gyerekeinek. Az amerikai magyar néniket és bácsikat pedig arra kérem, hogy ők is adjanak valamicskét a Péterfy gyerekeknek. Mi sokkal többet is adnánk, de mi is sokan vagyunk és a mi édesapánk is pennarágó. Amelyik néninek vagy bácsinak lejárt az előfizetése a Dongónál, az küldje be az előfizetését, mert ebből is jut valami a Péterfy bácsi gyerekeinek. Szeretném látni, hogy csakugyan olyan jószívűek-e a magyar nénik és bácsik, mint amilyenek az édesapám tartja őket.

GEGUS TESTVÉREK

EGYEDÜLI MAGYAR
VASKERESKEDŐK DETROITBAN

Nálunk beszerezheti az összes konyhai edényeit, azonkívül mindenféle szereszámot, festékeket és bármiféle vasárut. Hazai kaszák, kapák és ásók kaphatók.

2272 WEST JEFFERSON AVENUE
TELEFON: CEDAR 1184

ISMERI ÖN A VERHOVAY SEGÉLY EGYLETET ?

Ismerkedjék meg vele még ma. Hasznára lesz Önnek és családjának a szükség esetén. Keresse fel a helybeli fiók tisztviselőit, vagy tagjait, ők majd részletes felvilágosítást adnak Önnek.

Ha az Ön lakóhelyén nincsen fiókja a Verhovay Segély Egyletnek, kérjen felvilágosítást a központi titkári hivataltól ezen a címen:

SECRETARY

VERHOVAY AID ASSOCIATION

HAZLETON, PA.

TÖRTÉNELMI VENDÉGLŐK

A KISPIPA

A régi korról emlékeztetvén, egy-másután elevenednek föl a Karikás vendéglőjének azok az alakjai, kiket egész Magyarország személyes ösmerősének tartott egykor. Kinek ne ömlenek el egész valóján a jólesü derü, ha egy Bernáth Gazsi nevét hallja, ha eszébe jut Vachott Imre és Lauka Guszti?

Lauka Guszti, Bernáth Gazsival és Beöthy Lacival olyan bohém-triászt alkotnak, amelyre minden nemzet irodalma büszke lehetne. Csodálni való, hogy a még most is élő Lauka az ő emlékiratait meg nem írta, ennél mulatságosabb olvasmány aligha lenne meg ebben az évtizedben Magyarországon. Mennyi komoly és bolond dolgot csináltak ők együtt, hol egymás, hol a mások rovására! Mennyi tréfát, viccet engedtek meg maguknak, milyen egészséges humortól duzzadt nemcsak amit irtak, hanem amit cselekedtek is!

Reméljük, az örök ifju Lauka Guszti nem hagyja ki könyvéből a Hét Bagolyban átélt tragikomikus idők eseményeit sem. Az ő máig is utólréhetetlen találó szarkazmusával szeretnénk újra hallani hogy is volt az, mikor két író, kik közül, az egyik állítólag Beöthy Laci volt, a Hét Bagolyból némi elvi és anyagi differenciák miatt szokatlan időben kiköltözött?

Mindketten irtak t. i. egy-egy művet s tekintettel a közelgő el-sejére, mely lakbér fizetéses határidő volt már akkor is, a kiadóhoz mentek vele. Müller Gyula szívesen fogadta őket, s kérdezte tőlük, hogy mi tetszik?

— Ezért a két munkáért két darab ezres! — szólt az egyik író büszke és szigorú önérzettel.

Müller Gyula azt mondta rá:

— Olesóbban nem adnák?

Beöthy Laci, kit idegessé tett a társa nagyzása, mosolyogva közbevigott:

— Oda adjuk két darab százasért is.

A másik mérgesen rászólt Beöthyre:

— Én a magamét nem adom!

— Én adom! — szólt Beöthy.

A kifejlődni kezdő vitát Müller Gyula vágta ketté egy fagyos szóval:

— Fájdalom uraim, én egyiket sem vehetem meg. Nem vagyok abban a helyzetben.

Beöthy barátja megsemmisülve bontakozott ki a spanyol grandipózból. Szegény magyar író lett, akinek másnap 2 Oforint lakbért kellett kifizetnie.

— Hát tudja mit, édes Müller ur? — szólt elváltozott hangon. Ha így vagyunk, odaadjuk két tizesért.

Müller Gyula azonban hajthatatlan maradt, s így történt, hogy a két reményevesztett író kénytelen volt a keserű almába beleharapni. Elhatározták, hogy bucsuvétel nélkül válnak meg a lakásuktól.

Este leültek tehát és irtak egy adóslevelet. Kötelezték abban magukat, hogy a husz forintot egy hónap alatt megfizetik, biztosítékul pedig ott hagyják a kofferjeiket és minden ingóságaikat, csak a rajtuk levőt viszik el, meg az irásaikat egy kézi táskában, azonkívül egy-egy tucat gallért és kézlőt.

Azután kinyitották az ablakot. Szép, sötét éjszaka volt, de Beöthy Laci azért jól látta, hogy az ablak nagyon magas, a kövezet pedig igen mélyen fekszik. Társa, a nyulánk óriás oda se nézett neki, és óvatosan lebocsátkozván, a karjain csüngette magát s csak azután eresztette el az ablakfát.

— Lent vagy már? — kérde Beöthy Laci.

—Lent hát. Csak siess te is utánam.

Beöthy Laci az ablakba térdelt, háttal az utcának s a keresztfába fogódzva, leszólt:

— Fogd meg majd a lábamat, hogy ne zuhanjak nagyot, ha ugrom.

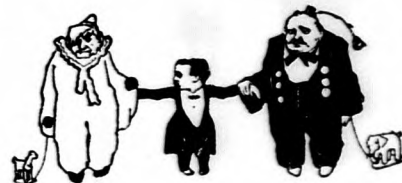
Barátja oda állt hűségesen, Beöthy el is eresztette az ablakfát, de bizony nem zuhant le. A társa fölnéz és mit lát? Beöthynek a mellénye beleakadt valami horogba s egész testével függve maradt rajta.

Hiába rugkapált és hadonászott a kezével, nem szabadulhatott se fel, se le. S ekkor hirtelen kisütt a holdvilág is.

Társa rögtön átlátta, hogy a kiszabadítás idegen segítség nélkül bajos lesz, de a helyzet komikumától nem tudott magával bírni, és falrengető hahotába tört ki.

Ekkor mondta Beöthy Laci végelkeseredésében ezeket az emlékezetes szavakat:

— Guszti, ez nem karakter!

A HAJNÖVESZTŐ

— Kérek egy tégely hajnövesztőt.
— Kis vagy nagy tégely tetszik?
— Kicsit kérek, mert csak rövidre akarom cseszteni a hajamat.

AZ UJONC-ISKOLÁBAN

Káplár ur Csompör: . . . Jegyvezetők mög bundások, hogy a katonaságnál kétféle **horzám** van. Egy **pítige**, mög egy **meldige**.

A DECATURI BODIK

(Rendkívül szomorú történet.)

A DECATURI atyjaiak szeretik a Dongót potyán olvasgatni, de ugylátszik, hogy legközelebb már Samunak személyesen kell eljönni a bácsikhoz és nénikhez megmagyarázni, hogy otthon még kilenc kis Dongó dong kenyérért.

A közelmúlt napokig még nem igen érezték a decaturi bodik a csontszárazság tilalmát, mert esténként meg vasárnaponként ferblizés közben úgy beszédtek a mérgeből, hogy még a szomszédságban lakó angliusoknak is szeget ütött a fejükbe, hogy "mégis mozog a föld", vagy pedig a bodik tángóznak.

Igy ment ez napról-napra, míg valaki fel nem jelentette a ferbliző bodikat. A legközelebbi szombaton meg is jelentek a titkos policok a színhelyen, mire a bodik a háztetőre menekültek és ott hagyták a mérgeket meg a kártyát, azonban akiknek nem sikerült elmenekülni, azokat betessékelték a policvágenbe, hogy majd citizenst csináljanak belőlük.

A bodik rettenetesen megijedtek, mikor a rácsos kaput és rácsos ablakot meglátták és azt mondták nekik, hogy hétjög ott kell ülniök, mert csak akkor kerül tárgyalásra a dolog, azonban egyik jóakaró policnak egy elmés ötlete támadt, még pedig azt mondta a megrökönyödött bodiknak, hogy 25 dollár fejében szabadon bocsátja őket. A bodik egyenkint kiguberáltak a 25 beteget, mire buskomoran hazaballagtak. A többi bodi még mindig a háztetőn guborgott és csak akkor mertek lejönni, mikor látták, hogy tiszta a levegő.

Meg is vannak ijedve a bodik Decaturban úgy, hogy mind kiöntötték a megmaradt mérgeket s azóta csak szárazon kártyáznak és Wirchák stórijában Near beert isznak.

A rendőrök pedig jót nevetnek magukban, hogy milyen könnyen keresték meg a napszámot.

TÖRTÉNET A SZALONNÁRÓL

Tisza gróf ama híres nyilatkozata után, amelyben kioktatta és megleckéztette a fenegyerekeskedő Körber dr.-t.- érezhette amit oly ritkán volt alkalma hosszú közéleti és rövid kormányelnöki pályafutása alatt éreznie, a mindenfelől megnyilatkozó elismerésnek a melegét. Tisza grófnak, bármilyen hideg legyen is az egyénisége, kétségtelenül jól kellett, hogy essék az elismerésnek e megnyilatkozása, aminthogy a legfegyelmesebb egyvelőre is a mámor bizonyos borulata száll a siker első perceinek hatása alatt.

Mikor beszéde után a miniszterelnök a folyosóra ment és hívei örvendezve vették körül, a siker jóleső érzése csakugyan mintha átmelegítette volna a miniszterelnök hideg vonású arcát.

Erre célozva mondotta egy békés ellenzéki honatya:

— Még egy pár Körber-támadás s Tisza gróf kedvelt ember lesz. Ma megízlelte az elismerést és ennek csábító ereje van. Étvágyat ad az embernek újabb sikerekre. Ugy jár ő is, mint az egyszeri orthodox polgártárs, aki a vonaton egy katonatiszttal utazott együtt. A katonatiszt szalonnát evett és megkínálta hithű utitársát is. A vallása parancsait tisztelő jámbor utas azonban hevesen tiltakozva utasította visz-

sza a szíves felszólítást. A katonatiszt mosolygott, aztán egymaga fogyasztotta el a szalonnát, csupán egy kis darabkát hagyott meg. Közben tréfás ötlete támadt. Elhatározta, hogy megijeszti utastársát. A szalonnávéget a jámbor ember elé tartva, kihuzta kardját és harsány hangon dörögött rá:

— Megeszed ezt a szalonnát, vagy rögtön összeapritlak!

A hithű polgártárs ijedten, de jóízűen nyelte le a szalonnát s mikor tul esett rajta, csöndesen mondta:

— Mért nem tetszett mindjárt így beszélni, akkor többet is ettem volna.

A KATEDRÁRÓL

— Micsoda szemtelenség ez? Ha én magyarázok, egy számár folyvást beszél.

SHADE SIDEI JÓKIVÁNSÁG

A "bilivel" vágjanak fejbe, ha ellopod a más Dongóját.

CZIFRA GYULA

252 WEST END AVENUE
DETROIT, MICH.

Elsőrendű magyar férfi szabó. Készít mindenféle férfi ruhát és felöltőt. Elvállal javítást, tisztítást, átalakítást és vasalást. A Dongó előfizetőinek árengedményt ad.

THE PEOPLES STATE BANK

MEMBER FEDERAL RESERVE BANK
A FEDERAL RESERVE BANK TAGJA.

Alaptőke 2,500,000

Főlöslég \$4,000,000

Tartalék-alap több mint 125 millió dollár.

PÉNZT ELFOGAD BETÉTRE ÉS CHECK-SZÁMLÁRA.

Pénzküdes idegen országokba.

Delray-i fiók:

2200 WEST JEFFERSON AVENUE, DETROIT, MICH.

Takarékoskodjon vagy szolgáljon. Melyiket teszi ön? Ha mostan nem takarékoskodik, mindig szolgálni fog, mert soha sem fogja tudni megragadni a kínálkozó alkalmakat. Kezdje meg a takarékoskodást most. A PEOPLES STATE BANK 19 fiókot tart fenn üzletfeleinek kényelmére.

TALÁNY

MI EZ?

Sz ^{eg}/_é y L ^{eg}/_é EEE

A megfejtés dija: egy szép könyv.

A megfejtés beküldésének határideje: 1920 november 5.

A szeptember 15-iki talány megfejtése: *Sovány remények.*

Helyes megfejtést küldtek be a következők:

Dér János, Belenszky Péter, Papp Miklós, Boros Mike, Kormányos Józsefné, Mrs. F. Nemes, Darabos Vincéné, Nagy József, Kovács István, Belenszky Jánosné, Hornyák J. A.

A jutalmul kitűzött könyvet *Dér János* (Heilwood) nyerte meg.

Gyönyörű csodabogár

A Logan-völgyi magyar bányászokat alaposan kitanította a magyar nyelvre egy ruhás bolt. Ehez hasonló csodabogarat keveset látott eddig az amerikai magyarság.

Mi eladjuk nagybani arukészletünket Guyan völgyi magyar barátaink és partfogóink! A ruháink nyolc év óta kizárólag nagyban ieladással foglalkozott; és eredményel eltelt év után elhatároztuk hogy felhagyunk az aza ls tevegekunket kizárólag a kicsingben való eladásra fogjuk szorítani. Piacra aobunk \$11,000.00 erkeku arukeszle tunknek a felet a mely oszi es teli árko all s alacsony aron lesz as eladva a milyen arakrol meg csak nem is hallottak s videken. Mi soha nem render tunk vekeladasokat soha nem igyekertunk a vekoronse—get befenni. Art akarjuk, hogy on higjjen minden egy es xonak a mely ebben a hirdetmenyben benne van.

Ieszneh elarusitoink a kik ar Ou nyelvet beszelik így tehát vegtelen slanyere lesz es, a mig a kiarusitas tart. Jojjon elke-

sulve, hogy a teli és oszi holmik körül megvehesse mindart a mire ezuksege van fel olyan aron, mint a milgent On firetui szokott. Mi arukeszlstunket sgyenesen a gyarakbol vetteik, hogy art a kis kereskedo kuck vizsoutelarusitasra cludjuk. As aru a mi saját tulajdonunk s annak arat olyan olcsora szabutuk, a milyen olesosag rol. Ou nem is almodott. Olvassa el arzabaszainkat a rovatokban a melyek csak néhány cikre vanathormak s hivja fel eren olcsisagokra baratai figyel met. A nagy eladas csutorakon septemner 9-en kerdodik rek-keli 9 o'ra kor. Ne joijon elobb mert as uslet rarva van. El vagyunk fog lallva \$100,000.00 erkeku arukeszletunk arainak leszallitasaval. Es lesz a legnagyobb kiarusitas West Virginia ban. Ne hagyja magat felutletni a szomszedsagban levo zsidó usletek altal figyeljen a nevre az ajto fellett. Guyan Dry Goods Co.

Holgyek, gondoljali msg est! Bistositsak legnjabb szabasu oszi ruhaszukseg liteiket ngymint Kabatok, Feloltok es Oltonyeiket hallatlanul leszallitott arakon Minden taharekos ansony est as algalmat fogja hase-nalin arra, hogy penst takariton meg s beszerrí oszi es teli sükegletet Most. Szas es sas oltony a legujabb divata heul elad-sdra. Valassa ki a ruhat, oltony vagy habatot, fressen le egy licing osseget elore s mi sat megtartjuk as Ou ressera—A mikor arra teuyleges xuksege less Oimek ki lesz ar fisette Hat nagy olcs osag Meg csolja saját magat ha est as alkalmat ki nem hasqualja—Olvassa. Alkalma eladas Ssombaton, Szeptember 18-au del utau 2o 'rakor el fogunk arusitani 1000 hesz csomagot 25 centjevel. Esen csomagok tartal-marui fogaak kuloufels arukat minden osztalyunkbol. Jotallunk, hogy minden csomag msger legalabb is 25 centet legnagyobb ressuk tartal manak us erkeke \$1.00 \$5.00-ig fog kepviselm. Vsgygn reszt esen trefaban, mert voszteni nem veszithet.

Ingyen szclusny es meger \$1.00 Vagja ki eren szelvengt írja ra nevet es cimet es mi elfogadjuk ast mint keszpenst barmely vetelnel h aar kitesz \$10-et vagy tobbet a mig eren kuarusitas tart. Mi aneget es cim-et meg arirruk s tudositjuk Out alkalmi olesosagainkrol. Mi felismejuk a neherseget out meggorui eren eladas szuksegesse-gerol minda mellett herjuk Out, hogy higjjen mekunk joijan el es gyorad jan msg. Mi elaahtanank arukeszleteinket kis kereskedok nek, ha pensunkre 6 honapig varni akarnanak mi aronban mkabb kevesebbet vessunk el es eladjuk keszletunket Onnek kesspensert.

A DONGÓ POSTÁJA

P. L. A küldött összeget eljuttatjuk Péterfy Tamás címére.

Akroni. Kidongjuk. Máskor is szivesen látjuk.

D. J. A dér megcsipte a betegeket. Pótyaolvasókból és hátralékosokból még a Dongó sem élhet meg.

J. R. Muffol gondjaira bízunk.

L. N. Hát kidongjuk azt a kis "regényt".

D. J. A történeteket felhasználjuk. Keríthetne ott egypár beteget.

K. J. A betegeket köszönettel vettük, a küldöttöket kidongjuk.

V. J. Várjuk azokat az ígért betegeket.

I. S. Elrántja majd a nótájukat Muffol.

B. L. Ugylátszik, hogy ott is csak olesó korona és drága ködmönle kell a magyaroknak.

T. L. Köszönet a betegekért és a tréfákért. Legyen szerencsénk minél gyakrabban.

V. H. Miért követel rajtunk más lapot? Nincs nekünk elég bajunk a saját portánkon?!

V. J. Örülünk, hogy végre megszólalt. Ott is az a jelszó, hogy vígan megyünk tönkre?

Z. I. Köszönet a 9 betegért. Bárcsak sokan követnék a jó példát.

Cs. J. Samu köszönetet mond a betegért. Több dolgról máskor szólnak.

CLEVELANDIAK
FIGYELMÉBE

Több clevelandi előfizetőnk panaszkodik, hogy a Dongót nem kapja rendesen. Kérjük mindazokat, akiknek ezirányban panaszkodni van, sziveskedjenek azt nekünk egy levelező lapon megírni, hogy panaszt emelhessünk a clevelandi postán. Innen mindenkinek rendesen elküldjük a Dongót és a kézbesítés körül lehet a hiba.

WEISS MÓR

HAZAI ÓRÁS és ÉKSZERÉSZ

THE JEWELER

2204 West Jefferson Avenue

Detroit, Mich.

ELAD NAGYBAN ÉS KICSINYBEN

DR. FARKAS GÉZA

5000 DOLLAR BIZTOSITÉK

... AZ ALLAMNÁL ...

Magyarországi és itteni peres ügyek gyors és pontos elintézése. Pénzküldés, jogi tanács és hajójegy.

FORDULJON HOZZAM BIZALOMMAL
1958 Genesee Street Toledo, Ohio

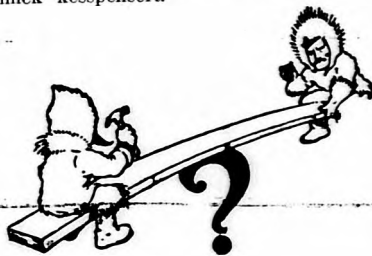
Tel. Princeton 2584-R.

DR. MAJOROS JÁNOS

MAGYAR FOGORVOS

8820 Buckeye Road, Cleveland, Ohio

Rendelő órák: Hétköznap délelőtt 9-től este 8 óráig. — Vasárnap 2—5 óráig

MAGYAR GULYÁS

Ki ne ismerné a magyar gulyást, a finom, az inycsiklandó ételt, ami után a jólismert mondás szerint még az ujjait is megnyalja az ember.

Gulyás van mindenféle: jó is, közepes is meg rossz is.

Az igazi finom magyar gulyás az ételek fejedelme.

Ilyen fejedelmi magyar gulyást ma már dobozokban is lehet kapni Amerikában.

STOYKA JÁNOS

st. pauli hirneves vendéglős hazánkfiáé a dicsőség, hogy piacra hozta Amerikában a gulyás-konzervet.

A Stoyka-féle gulyást nem kell összetéveszteni holmi littylötytel; mert

A STOYKA-GULYÁS IGAZÁN FEJEDELMI ÉTEL.

A Stoyka-féle magyar gulyás képviselőtét **MICHIGAN, OHIO, INDIANA** és **ILLINOIS** államokban elvállalta

KEMÉNY GYÖRGY

Ügynököket keresünk a fönntemlitett négy állam minden városában. A magyar kereskedők figyelmét külön is felhívjuk a magyar gulyásra.

Kérdezze meg a kereskedőt, akitől vásárol, hogy tart-e már magyar gulyást?

A gulyást illető érdeklődést, vagy rendelést tessék erre a címre küldeni:

The Goulash Distributing Co.

276 — 25th STREET,

DETROIT, MICH.